

CULTURE is YOU

PROJECT NUMBER 2021-2-AT01-KA20-ADU-00009580

Content Unit 2:

Kultura v Evropě – tehdy a dnes

Co-funded by
the European Union

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or OeAD-GmbH. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

2 Kultura v Evropě – tehdy a dnes

2.1 Úvod

Představte si, že pracujete v cestovní kanceláři v kterékoli evropské zemi. Vyberte si dvě země EU, které znáte nejlépe, a napište o nich několik krátkých poznámek pro turisty. Například Kolik lidí žije v těchto dvou zemích a jaké je hlavní město? Co mohou tyto země nabídnout návštěvníkům (jídlo, kulturu, jazyk atd.)?

Uvědomili jste si při tomto cvičení, že každá země EU má svou vlastní kulturu, jazyk a tradice? Našli jste mezi těmito zeměmi také nějaké podobnosti?

Evropská kultura je pojem, se kterým se často setkáváme v každodenním životě, ale co vlastně znamená? V médiích i v politice se často vychvaluje kulturní rozmanitost Evropy. Na druhé straně se často zdůrazňuje, že všichni Evropané patří k jedné kultuře - evropské kultuře. Jak se však může Evropa na jedné straně vyznačovat kulturní rozmanitostí a na druhé straně patřit k jedné evropské kultuře? A odkud se tato evropská kultura bere? V tomto bloku se na tyto otázky podíváme blíže.

V tomto modulu se dozvíte o následujících tématech:

- země tvořící Evropskou unii
- různé kulturní směry Evropské unie
- hlavní symboly Evropské unie
- nástin historie Evropské unie
- význam Evropské unie jako společné instituce
- historie Rakouska, České republiky, Španělska a Polska
- politická kritéria států EU
- ekonomická kritéria států EU
- kritérium *acquis* pro státy EU
- charakteristika hlavních měst kultury a některé příklady
- různí lidé v zemích EU
- země jako imigrační země
- rozmanitost kultur a zemí jako obohacení

2.2 Evropská unie – naše společenství

Evropská unie je partnerstvím 27 evropských zemí a je hospodářskou a měnovou unií. Členské státy tvoří společný hospodářský prostor a mnohé z nich mají společnou měnu Euro.

Kdo je vlastně členem EU?

Pokud se podíváte na mapu výše, uvidíte různé evropské země, ale některé z nich nejsou členy Evropské unie. Na obrázku níže můžete vidět všechny země, které tvoří Evropskou unii.

Nápověda

V roce 2020 se Spojené království v celostátním referendu rozhodlo vystoupit z EU, a proto již není součástí Evropské unie.

Evropská unie se již několik desetiletí rozrůstá o nové členské státy. EU a euro jsou velmi atraktivní pro země, které dosud stojí mimo Unii. Aby se země mohla stát kandidátskou zemí, musí splnit určité podmínky. Mezi ně patří například demokracie, právní stát, dodržování lidských práv, zákaz trestu smrti, rovnost, svoboda médií a tisku. Tyto hodnoty se vyvíjely po mnoho let a utvářely společnost, v níž dnes žijeme.

Příklad

Kdy některé země vstoupily do EU?

Španělsko: 1996

Rakousko: 1995

Česká republika: 2004

Polsko: 2004

Evropské země měly v historii vždy zámořská území. To znamená, že měly kontrolu nad některými částmi, které se geograficky nenacházely na evropském kontinentu. Některé z nich existují dodnes.

Exkurze

Věděli jste, že EU má i regiony, které se nenacházejí na evropském kontinentu? Jsou známá jako zámořská území a jsou to tedy Francouzská Guyana, Guadeloupe, Martinik, Mayotte, Réunion a Svatý Martin (Francie), Azory a Madeira (Portugalsko) a Kanárské ostrovy (Španělsko).

Když se podíváte na různé země, které tvoří Evropskou unii, je zřejmé, že se zde setkává mnoho různých kultur. Heslem Evropské unie je "sjednocení v rozmanitosti", což znamená, že usiluje o mír a prosperitu a zároveň obohacuje EU o různé kultury, tradice a jazyky.

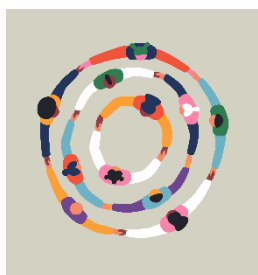
EU podporuje myšlenku, že lidé s odlišnými kulturami mohou mít ze sebe vzájemný prospěch a dobře spolupracovat. EU je společenstvím, které jasně přijímá svou rozmanitost a snaží se ji podporovat a zachovávat. Evropa má 24 jazyků a mnoho dalších dialektů. Různé kultury, krajiny, umělecké projevy a mnoho dalšího tvoří Evropu plnou rozmanitosti. Kulturní dědictví Evropy ovlivňuje náš každodenní život. Obklopuje nás ve městech, v přírodě i na

archeologických nalezištích. Najdeme ho v literatuře, umění a památkách, v řemeslech, která se učíme od našich předků, v jídle, které jíme, a ve filmech, které sledujeme. Kulturní dědictví vytvářejí a dávají mu význam lidé, a proto má společenskou hodnotu. Hodnota pro společnost může být kulturní, umělecká, historická, archeologická nebo antropologická. Když si představíte všechny různé země, které tvoří EU, a jejich různá kulturní zaměření, můžete si představit rozměr kulturní rozmanitosti, která v Evropě existuje.

Remember

Souhrn zvyků, hodnot a obyčejů jednotlivých národů v Evropě a soužití různých kultur tvoří evropskou kulturu a odlišuje ji od zbytku světa.

Jistě jste se v každodenním životě setkali se **symbols EU** - které z následujících znáte? Pojďme si některé z nich prohlédnout.

Když se podíváte na výše uvedené symboly, můžete si představit, že všechny jsou součástí Evropské unie. Pojďme se krátce podívat na nejdůležitější symboly EU.

Evropská vlajka: Symbolizuje Evropskou unii a identitu a jednotu Evropy.

Den Evropy: Den Evropy se koná každoročně 9. května. Je to výročí historické "Schumanovy deklarace" a oslavuje mír a jednotu v Evropě.

Evropská hymna: Beethovenova "Óda na radost" je od roku 1985 oficiální hymnou EU a je bez textu.

Motto EU: Od roku 2000 je mottem EU heslo "Jednotní v rozmanitosti".

Euro: Euro je hmatatelným znakem evropské identity. Je oficiální měnou 20 zemí EU, které tvoří eurozónu.

2.3 Evropská unie - jak to všechno začalo a proč je tak důležitá

Jak vznikla Evropská unie? Rozvoj EU trval několik desetiletí.

Po druhé světové válce ležela Evropa v troskách. Tato hrozná bilance vedla mnoho evropských vůdců ke stejnému závěru: Nikdy více válku! Brzy se ukázalo, že jedinou cestou k zajištění trvalého míru v Evropě je větší hospodářská a politická spolupráce. Rozhodující podnět k mírovému sjednocení Evropy vzešel od rivalů obou světových válek - Německa a Francie. Následující rámeček ukazuje, jak se EU vyvíjela v průběhu času.

Důležité

Historie Evropské unie

1957: Německo, Francie, Itálie, Belgie, Lucembursko a Nizozemsko založily Evropské hospodářské společenství (EHS).

1973: Velká Británie, Irsko a Dánsko vstupují do Evropského společenství (ES).

1981: Řecko vstupuje do ES.

1986: Španělsko a Portugalsko vstoupily do ES.

1995: Rakousko, Švédsko a Finsko vstoupily do EU.

2004: Do EU vstupuje Estonsko, Lotyšsko, Litva, Polsko, Česká republika, Maďarsko, Slovinsko, Malta a Kypr.

2007: Bulharsko a Rumunsko vstupují do EU.

2013: Chorvatsko se stává 28. členským státem EU.

2016: Většina obyvatel Spojeného království hlasuje pro vystoupení z EU. Po dlouhých a velmi komplikovaných jednáních o vystoupení se vystoupení uskuteční v roce 2020.

Možná jste si všimli rozdílů mezi EHS, ES a EU v rámečku výše. Cílem EHS bylo zrušit cla a vytvořit společný hospodářský trh. **Maastrichtská smlouva** vstoupila v platnost v roce 1992. Se vznikem Evropské unie bylo EHS přejmenováno na ES (Evropské společenství). Přejmenování jasně ukázalo, že již nejde jen o ekonomiku. Jak jste viděli, EU se postupně rozšiřovala přistupováním různých zemí. Co to však znamená pro jednotlivé země a co se podle vás změnilo pro občany? Podívejme se na jeden příklad.

Příklad

Co se pro občany změnilo po vstupu do Evropské unie?

Vstupem do EU získali všichni občané občanství EU. Občanství Unie by nemělo být považováno za náhradu národního občanství, ale spíše za jeho doplněk.

- Právo na volný pohyb v prostoru EU.
- Právo volit v komunálních volbách v jiném členském státě i bez občanství, pokud má člověk v daném státě bydliště.
- Právo volit do Evropského parlamentu.
- Pokud se občané EU dostanou do potíží při cestování v zemích mimo EU, mohou se obrátit na velvyslanectví všech členských států s žádostí o ochranu a pomoc.

Podívejme se na několik příkladů, které by mohly být výsledkem EU. Zamyslete se nad nimi a sami přemýšlejte, co pro vás znamenají a zda s nimi souhlasíte.

Practical Relevance

- Jednou ze slabin je rozsáhlá byrokracie EU.
- V mnoha evropských zemích můžeme pracovat stejně jako doma.
- Létání je mnohem levnější.
- Cestování po Evropě se stalo mnohem jednodušším – mezi mnoha zeměmi již neexistují hraniční kontroly.
- V Evropě neexistuje jednotný jazyk.
- Telefonní hovory se v posledních letech výrazně zlevnily.

Evropská unie je důležitou konstrukcí jako společná instituce, proč je tak důležité, aby členové EU spolupracovali?

EU chce fungovat jako uzavřený hospodářský prostor se společnou měnou: Tvoří společný trh, kterému se také říká jednotný trh. Předpokladem pro to je zrušení všech hranic v hospodářském životě. Nejdůležitější zásadou je nediskriminace: s lidmi, podniky a zbožím z jiných zemí se nesmí zacházet hůře než s domácími.

Příklad

Význam EU jako společné instituce

Soudržnost umožňuje, aby se státy navzájem podporovaly. Například během finanční krize v roce 2009 si státy vzájemně pomáhaly a hospodářsky slabým členským státům jsou poskytovány záchranné balíčky.

V krizových situacích, jako byla pandemie korony, poskytuje EU vzájemnou pomoc a solidaritu.

EU intenzivně spolupracuje a rozvíjí společné cíle, které jsou důležité pro existenci a fungování instituce. Připomeňme si následující cíle.

Remember

Cíle EU jsou:

- Mír
- Celní unie
- Jeden velký trh (vnitřní trh)
- Společná měna
- Společná zahraniční a bezpečnostní politika
- Spolupráce v oblasti justice a policie
- Snížení hospodářských rozdílů mezi členskými státy, podpora chudších regionů

V tomto smyslu je také třeba připomenout čtyři základní svobody EU:

Freedom of movement of persons

Every person in an EU state has the right to spend his life in any EU state (live, work, buy property, study, ...).

Freedom of movement of goods

Every person/business in an EU state has the right to sell goods produced in one EU state to other EU states.

Freedom to provide services

Every person/company from an EU state has the right to offer their services in all other EU states.

Freedom of movement of capital

Every person/company in an EU state has the right to invest their capital in any other EU state without restriction.

2.4 Evropská unie – co nás spojuje

Rozšíření Evropské unie je v posledních letech velmi diskutovaným tématem.

Které země patří kulturně a geograficky do Evropy? Které země jsou ekonomicky připraveny na vstup do EU? Bude EU schopna zvládnout další rozšíření? Pro vstup do EU musí země splnit Kodaňská kritéria. Přístupová jednání se týkají několika kapitol, jako jsou daně, dopravní politika a právo hospodářské soutěže.

Důležité

Kodaňská kritéria:

V roce 1993 na zasedání v Kodani formulovala EU kritéria pro možné přistupující země:

Politická kritéria: Stát musí být demokratický, dodržovat lidská práva a chránit menšiny, které se v zemi nacházejí. Jednání politických institucí nesmí být svévolné, ale musí se opírat o zákon.

Ekonomická kritéria: Stát musí mít fungující tržní ekonomiku, která je schopna obstát v konkurenci v rámci EU.

Právní kritérium (kritérium acquis, Acquis Communautaire): Stát musí dodržovat závazky vyplývající z členství v EU - právo EU a politiku EU - a přijmout cíle Evropské unie.

Kodaňská kritéria musí bez výjimky splňovat všichni potenciální uchazeči. Ukažme si to na případném kandidátovi na členství Turecko.

Příklad

Kandidátská země Turecko

Příkladem nové kandidátské země na členství v EU je Turecko. Turecko je oficiální kandidátskou zemí od roku 1999. Jednání o přistoupení Turecka k EU byla zahájena v roce 2005. Cesta do EU je pro Turecko trnitá, protože musí splnit Kodaňská kritéria. Během procesu sbližování Turecko zpočátku dosáhlo velkého pokroku: byl zrušen trest smrti a omezen vliv armády na politiku. V posledních letech se však opakovaně objevují známky odcizení mezi Tureckem a EU. EU kritizovala Turecko za přílišné omezování svobody projevu a tisku. Nedošlo ani ke zlepšení v oblasti základních svobod, demokracie a právního státu. Za těchto okolností nemůže Evropský parlament v této fázi odůvodnit změnu svého postoje k formálnímu pozastavení přístupových jednání s Tureckem, která jsou od roku 2018 prakticky na mrtvém bodě.

Nyní se zamyslete sami. Jaká kritéria by podle vás měly státy splňovat, aby mohly vstoupit do Evropské unie? Rozhodněte se pro následující kritéria a prodiskutujte je s kamarádem.

Criteria for EU Membership	Fully agree	Partially agree	Partially disagree	Disagree
----------------------------	-------------	-----------------	--------------------	----------

The state shall have a democratic constitution				
The state must banish the death penalty				
The state must fulfil international climate protection goals				
The state must introduce the Euro as a currency				
Most of the citizens shall be Christians				

Nápověda

V současné době je oficiálních kandidátských států osm. Jsou to Ukrajina, Turecko, Srbsko, Severní Makedonie, Černá Hora, Moldavsko, Bosna a Hercegovina a Albánie.

Hlavní města většiny evropských metropolí samozřejmě znáte. Například Vídeň je hlavní město Rakouska nebo Madrid je hlavní město Španělska. Možná jste už také slyšeli pojem "Hlavní město kultury"? Přemýšleli jste někdy o tom, která města jsou Hlavními městy kultury?

Než přejdeme k další kapitole, podívejme se na Hlavní města kultury. V roce 2023 se o titul Evropské hlavní město kultury budou moci ucházet tři evropská města. Vezprém v Maďarsku, Eleusis v Řecku a Temešvár v Rumunsku. Co to ale přesně jsou Hlavní města kultury?

Remember

Titul Evropské hlavní město kultury byl poprvé udělen v roce 1985 městu Atény. Vybraná města se stávají evropskými hlavními městy kultury na dobu jednoho roku. Ocenění se uděluje městům, která svou kulturní jedinečnost zviditelňují prostřednictvím participativních a udržitelných přístupů. Titul byl udělen více než 60 městům v celé Evropě. Cílem je vyzdvihnout kulturní rozmanitost, upozornit na kulturní scénu vybraných měst a podnítit jejich dlouhodobý rozvoj.

Chcete se informovat o programu některých kulturních metropolí? Každé kulturní hlavní město má své vlastní webové stránky, kde můžete získat další informace.

Nápověda

Na internetu můžete navštívit webové stránky kulturního hlavního města. Zde je několik příkladů:

Evropské hlavní město kultury 2024: Bad Ischl - Solná komora, Rakousko

<https://www.salzkammergut-2024.at>

Evropské hlavní město kultury 2016: San Sebastián, Španělsko

<https://www.sansebastian2016.eu/>

Evropské hlavní město kultury 2016: Breslau, Polsko

<http://www.wroclaw2016.strefakultury.pl/>

Evropské hlavní město kultury 2015: Plzeň, Česká republika

<https://www.depo2015.cz/o-nas-ag65/plzen-2015-a952>

2.5 Jaká je moje kultura?

Když přemýšlíte o své kultuře, můžete také přemýšlet o své identitě Evropana. Co znamená evropská identita? Evropa i identita jsou obtížně uchopitelné pojmy. Je to identita jednotlivce, nebo identita národa či kontinentu? A není identita neustále se měnící pojem? Znamená Evropa geografické hranice, nebo především členské státy EU? Jedním ze symbolů EU je heslo "Jednotní v rozmanitosti". Vzniklo proto, aby posílilo myšlenku evropské identity. Motto má vyjadřovat, že Evropané jsou prostřednictvím EU sjednoceni v zájmu prosperity a míru a že různé kultury a jazyky v Evropě jsou obohacením pro celý kontinent.

Příklad

Rozmanitost v Evropě

Když se zamyslíte nad Skandinávci a Řeky, můžete říci, že se obě kultury v mnohém liší. Obě jsou však Evropané. Není náhodou, že evropským mottem je "Jednota v rozmanitosti". "Jednota" znamená pro Evropu mír a sociálně tržní hospodářství. "Rozmanitost" můžete najít v tradicích, dialektech, jazycích a menšinách.

Kulturní rozmanitost má mnoho výhod. Podporuje otevřenost mezi různými skupinami lidí a odbourává negativní stereotypy. Multikulturalismus činí naši společnost zajímavějším místem k životu. Každá kultura má své vlastní hodnoty, přesvědčení a zájmy, které poskytují zajímavý pohled na alternativní způsoby jednání. Lidé z různých kultur nám poskytují odlišný pohled na jídlo, jazyk, hudbu, umění, náboženství atd.

Evropu lze také považovat za kontinent přistěhovalectví. Pokud jde o přistěhovalectví, evropské země spolu často soupeří. V rámci EU je možné se volně pohybovat, takže mnoho lidí z ekonomicky slabých zemí s malými možnostmi na trhu práce chce emigrovat do zemí, jako je Německo nebo Rakousko. Tyto země nabízejí díky své ekonomické stabilitě lepší příležitosti na trhu práce.

Migranti mají často jiný mateřský jazyk, jinou kulturu nebo náboženství a někdy i jiný fyzický vzhled. Migrace v rámci regionu se nazývá vnitřní migrace. Například migrace v rámci EU. Hlavními důvody vnitřní migrace jsou lepší pracovní podmínky a lepší možnosti vzdělávání.

Pokud se zamyslíte nad životním stylem svých rodičů nebo dokonce lidí před 100 lety, jistě budete souhlasit, že způsob života už není stejný. Je to způsobeno kulturními změnami. Kulturní změna popisuje způsob, jakým se společnost v průběhu času mění. Pojďme se tímto jevem zabývat.

Evropa je rozmanitá. EU jako svazek států je životním prostorem mnoha Evropanů. Od jejího založení a s postupným přistupováním nových států se v Evropě vytvořily nové hranice. Nejnověji prošla EU výraznou změnou v souvislosti s rozšířením na východ o země střední a východní Evropy. S přihlášením nových kandidátských zemí se nově klade otázka, kde končí Evropa. S tím, jak se EU mění a rozvíjí, se mění i kultura. Kulturní změny jsou neustále

ovlivňovány životním prostředím, technickými vynálezy, zkušenostmi společnosti a kontaktem s jinými kulturami. Kultury mohou být ovlivňovány kontakty mezi společnostmi, které rovněž vedou ke společenským změnám a změnám kulturních zvyklostí.

Příklad

Kulturní změny

Estetika: Vkus se časem mění, protože se objevují nové styly a lidé je napodobují. Například se mění módní trendy.

Technologie: Rozvoj mobilních telefonů vedl ke změně kulturních norem. Stalo se normální, že telefonovat lze odkudkoli, nejen z domova. Také psaní textových zpráv se hojně používá jako metoda konverzace na cestách.

Design: Změny v designu ovlivňují kulturu. Například urbanistický design měst má vliv na to, jak spolu komunity komunikují, například město s mnoha parky, veřejnými prostranstvími a kavárenskými terasami.

2.6 Shrnutí

V této kapitole jste se seznámili se základy kultury v Evropě **se zvláštním zaměřením na Evropskou unii**. EU je instituce tvořená **27 členskými státy** a heslo "jednotní v rozmanitosti" je klíčovým prvkem evropské kultury.

EU, jak ji známe dnes, byla vytvořena **Maastrichtskou smlouvou v roce 1992**. Členství v EU přináší mnoho výhod a ovlivňuje náš každodenní život. Například je možné se v rámci EU volně pohybovat. Vzhledem k mnoha výhodám Evropské unie se mnoho zemí chce stát jejími členy. Aby se země mohla stát členem, musí splňovat určité požadavky, například na demokracii nebo ochranu lidských práv. Všechny požadavky na členství v EU jsou uvedeny v **Kodaňských kritériích**.

Kromě historických faktů a čísel jste se dozvěděli o bohatství kulturní rozmanitosti v Evropě a o tom, že kultura není statická, ale neustále se mění.

2.7 Reference

Austausch macht Schule (2021): Europa im Unterricht und Schulaustausch. <https://www.austausch-macht-schule.org/portal/austausch-der-schule/unterricht-gestalten/europa-im-unterricht-und-schulaustausch>

Die Bundesregierung Deutschland (2022): Du förderst und erhältst VIELFALT. <https://www.bundesregierung.de/breg-de/themen/europa/vielfalt-in-der-eu-2017416>

Dittrich, Elisabeth et al. (2017): global 6 – Geographie und Wirtschaftskunde.

EU & Me (n.d.): What is the European Union? https://op.europa.eu/webpub/com/eu-and-me/en/WHAT_IS_THE_EUROPEAN_UNION.html

European Union (2022): Easy to read - The European Union. https://european-union.europa.eu/easy-read_en

European Union (2022): Symbols. https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols_en

Germ, Alfred, Hochreiner, Franz, Mayrhofer, Gerhard, Part, Florian Benjamin (2020): Geospots – Geografie und Wirtschaftskunde für die AHS.

Kleis, Constanze (2018): Wo die Vielfalt zu Hause ist. <https://www.deutschland.de/de/topic/kultur/kultur-in-europa-wo-die-vielfalt-zu-hause-ist>

StudySmarter (2022): Europäische Kultur. <https://www.studysmarter.de/schule/geographie/humangeographie/europaeische-kultur/>

Visit us on

www.cultureisyou.com

/cultureisyou/

profile.php?id=100086739879308

**Co-funded by
the European Union**

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or OeAD-GmbH. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.